
RSMH Carpe Diem Östermalm-Lidingö

2013-12-11

Box 15197, 104 65 Stockholm
0723-160699

Till Östermalms stadsdelsnämnd

Projekt för socialpsykiatri med stöd av statsanslaget PRIO

2 bilagor

Citat ur Regeringens budgetproposition för 2014:

7.5.10 Stödinsatser till personer med funktionsnedsättning

Personer med funktionsnedsättning ska, så långt det är möjligt, kunna delta i samhällslivet och arbetslivet på jämlika villkor som andra. Individuella stödinsatser och lösningar ska utgöra ett komplement för den som behöver det. PRIO-satsningen i maj 2012 presenterade regeringen handlingsplanen PRIO psykisk ohälsa 2012–2016. Regeringen avser att avsätta ca 870 miljoner kronor per år i syfte att förebygga psykisk ohälsa och att förbättra vården och omsorgen för personer med psykisk ohälsa. Prioriterade målgrupper är barn och unga med psykisk ohälsa och personer med omfattande eller komplicerad psykiatrisk problematik. En av de centrala beståndsdelarna i satsningen är en bred överenskommelse med Sveriges Kommuner och Landsting som syftar till att, genom ekonomiska incitament och med patientens behov i centrum, skapa förutsättningar för ett långsiktigt och systematiskt förbättringsarbete i kommuner och landsting. Anhöriga och närståendes insatser spelar en viktig roll i stödet till personer med psykisk sjukdom eller psykisk funktionsnedsättning. Inom ramen för PRIO-planen har regeringen anslagit medel till en särskild satsning inom detta område genom ett riktat stöd till Nationellt kompetenscentrum Anhöriga (NkA) på 2 miljoner kronor under 2012 och 3 miljoner kronor under 2013. Regeringen avser att avsätta ytterligare 3 miljoner kronor under 2014.

För år 2012 har Stockholm stad fått c:a 23.000.000 kr. Stockholms landsting har fått c:a 40.000.000:-. Dessa pengar ska nu fördelas.

Socialnämnden i Stockholm har beslutat att behålla c:a 20.000.000:- för central verksamhet samt att stadsdelsnämnderna får dela på 3.000.000:- för stadsdelsvisa projekt.

Regeringen har också beslutat att nämnderna måste samverka med Landstinget och intresseorganisationerna för att få ta del av PRIO.

Med anledning därav sökte vi kontakt med nämnden och fick ett möte med psykiatrichef Håkan Wiegandt den 12 nov 2013. Han berättade då att Östermalm ev tillsammans med Kungsholmen vill ansöka om PRIO-medel för att förstärka hälso- och sjukvården på särskilda boenden.

Vi menar att det är synnerligen angeläget att vidta sådana åtgärder och stöder ett sådant projekt .

Vi anser emellertid att sådan hälso- och sjukvård ska finansieras av kommunen enligt både statens regelverk för kommunal sjukvård¹ och Stockholms Kommunfullmäktiges riktlinjer för psykiatri. Vi åberopar dessa riktlinjer, avsnitt 8.3, fastställda 2011. Se det relevanta utdraget i bilaga 1. Vi åberopar också SKLs bilagda cirkulär (bilaga 2) om kommunal sjukvård, bl a för psykiskt funktionshindrade personer

Vi anser att alla de boenden som tas upp i riktlinjerna under p 8.3 i riktlinjerna är sådana särskilda boenden som ska tillhandahålla hälso- och sjukvård av personal närmast under läkares nivå inkl rehabilitering. Det gäller också daglig verksamhet som t ex Arbetscentrum. Samverkan med Landstinget är viktig eftersom Landstinget ansvarar för läkarvård på särskilda boenden. Landstingets och kommuenns sjukvård måste gå hand i hand.

Det är således angeläget att stadsdelsnämnden finansierar den lagstadgade hälso- och sjukvården på särskilda boenden. Det kan t ex ske genom att nämnden tillsammans med oss inventerar behoven och att nämnden ansöker om tilläggsanslag från Kommunstyrelsen.

Om vi skulle ha tolkat detta regelverk fel har vi givetvis ingen erinran mot att PRIO används för att förstärka hälso- och sjukvården på särskilda boenden.

Då det gäller tandvård finns särskilda regler hur Landstinget ska finansiera tandvård inom sjukvårdens högkostnadsskydd. Vidare finansierar landstinget sjukgymnastik m m inom ramen för högkostnadssyddet.

Vi har uppfattat att PRIO ska finansiera projekt som utvecklar nya metoder för psykiskt funktionshindrade personers psykiska och somatiska hälsa, f a allt för de unga och dem som står utanför samhällets gemenskap.

Vi vill därför i första hand att nämnden ansöker om PRIO-medel enligt följande:

---

¹ Bl a 18 § HSL

Stadens PRIO-anslag ska **förstärka** psykiatrin utöver ordinarie anslag. Staden är enligt Förvaltningsrätten (dom oktober 2013 i mål 26502-12) skyldig att tillämpa lag även om budget inte räcker till.

Det gäller nu enligt Regeringens intentioner att finna nya metoder för att psykiskt funktionshindrade personer ska återvinna både psykisk och somatisk hälsa.

Utgångspunkt

Professor Torkel Klingberg är professor i *kognitiv neurovetenskap* vid Karolinska Institutet (KI).

Citat från KI.s hemsida:

Om forskningsämnet

Kognitiv neurovetenskap är ett relativt nytt forskningsområde som växt fram med den teknologi som gjort det möjligt att kartlägga den mänskliga hjärnan.

Med metoder som positronemissionstomografi, PET, och funktionell magnetresonanstomografi, fMRI, kan man avbilda aktivitet i hjärnan samtidigt som personen utför olika mentala uppgifter. På så vis går det att kartlägga hjärnans funktioner.

Med hjälp av andra tekniker såsom diffusions tensor imaging, DTI, kan man avbilda hjärnans struktur, inklusive kopplingarna mellan olika områden i hjärnan.

I boken "The Overflowing Brain: Information Overload and the Limits of Working Memory" har Klingberg visat att deltagande i olika kulturaktiviteter som musik, teater, dans etc på olika sätt stimulerar sjuka hjärnceller att aktiveras och åter blir aktiva. Detta gäller både psykisk och somatisk hälsa.

Professor Klingberg anser efter förfrågan att projektet är intressant och föreslår att professor Bjursell vid Chalmers Tekniska Högskola har bättre förutsättningar att driva ett projekt av detta slag.*

Vi anser därför att PRIO-anslag aktivt kan förstärka psykiatrin enligt Regeringens intentioner för hälsa. I första hand bör PRIO användas för att stimulera psykiskt funktionshindrade personer att

- stimuleras att delta i olika kulturaktiviteter som
  - teater
  - film
  - dans
  - musik
  - museibesök
  - etc
- men också stimuleras att besöka idrottsevenemang som
  - fotboll

- handboll
- ishockey
- etc
- Målgrupperna bjuds in till inspirationscirklar för information om olika kulturevenemang och idrottsevenemang samt litteratur-läsning

Eftersom dessa personers ekonomi oftast ligger i bottenivå krävs det ekonomiska resurser för att vi ska kunna besöka kultur- och idrotts arrangemang.

Men målet bör också vara att de funktionshindrade kan fortsätta att själva och i grupp utveckla kultur och idrott och gymnastiska övningar av olika slag, t ex

- teatergrupper,
- musikgrupper,
- körsång,
- Boule,
- chi.gong etc.

För ändamålet krävs

- ❖ Lokal för träffpunkt, typ Lotsen (Lokalerna på Banérgatan 54 är fortfarande lediga)
  - Jfr Kommunfullmäktiges riktlinjer 8.2.6!
- ❖ Kanske det vore bättre om vi får en lokal centralt i Stockholm där innerstadsstadsdelarna kan samverka för ett omfattande kulturellt program. Det bör vara en planering på sikt. Östermalm är tillräckligt stort för att inledningsvis pröva detta system inom vårt område. Möjligen kan en bra lokal brukas tillsammans med någon organization.
  - Blå Bandet på Princess Hall
  - KFUM-KFUK
  - Något församlingshus, t ex S:t Jacob vid Kungsträdgården
  - Frälsningsarmén på Östermalmsgatan har utmärkta lokaler
  - Franska Reformerta Kyrkan på Humlegårdsgatan
  - Stadsmissionen vid Stortorget
  - Mäster Olofsgården vid Stortorget
  - E d
- ❖ Regeringen ser ju gärna att samverkan också sker med andra ideella föreningar än handikappföreningarna – den idéburna sektorn
- ❖ Den organisation som kan upplåta en lokal kanske också kan medverka med musik och annan kulturverksamhet. Regeringen prioriterar verksamhet tillsammans med olika ideella organisationer.

Men vad som f a kostar pengar är besök på teatrar och konserter. Kanske man kan avtala med teatrar och musiksällskap om subventionerade biljetter? På Dramaten får t ex grupper 10 % rabatt.'

*

Projektet kan inledas med en kontakt med någon av de nämnda professorerna som kanske har någon lämplig doktorand som kan handleda oss och kanske också göra ett rent vetenskapligt projekt där hen kan studera hur vår hälsa förbättras genom aktivt deltagande och utövande av kultur i olika former.

Det torde också vara angeläget att anlita ett par skickliga psykoterapeuter för att bedöma lämpliga insatser.

Sammanfattningsvis kostar 500 teaterbiljetter c:a 100.000:-/år

Därtill kommer personalkostnader, till en början t ex 2 arbetsterapeuter, 1 milj kr/år.

Kostnader för psykoterapeutkonsultationer bör utredas.

Vi föreslår alltså att ÖSN ansöker om PRIO- medel för kulturaktiviteter enligt tankegångarna i detta förslag..

Den närmare utformningen bör ske i samverkan med Landstinget och oss och ev andra organisationer som vill verka för en bättre psykiatri. Denna samverkan bör vara möjlig eftersom Socialnämnden förlängt ansökningstiden till februari.

*

Om vår bedömning är fel

att kommunen ska finansiera hälso- och sjukvård på aktuella boenden

anser vi emellertid att en sådan sjukvård t v kan prioriteras med hjälp av PRIO. **Regeringens och SKLs psykiatrisamordnare är värdefulla referenspersoner.**

Kostnader för psykoterapikonsultationer och insatser från neurovetenskapliga institutionen måste utredas.

Socialnämnden har ännu inte formellt beslutat att begränsa tilldelningen av pengar hos stadsdelsnämnderna till 3 milj. Ett projekt av detta slag bör kunna rymmas inom hela PRIOanslaget för 2012. Projektet bör kunna fortsätta så länge

Prio-pengar finns (t o m 2016). Eftersom detta kan intressera också Landstinget bör vi kunna enas om detta projekt.

Innan nämnden fattar slutligt beslut i detta ärende anhåller vi om en *särskild samverkan* med stöd av Fullmäktiges instruktion för funktionshindersråden

Citat: Rådet kan inte ersätta enskilda handikapporganisationers rätt att samverka enligt socialtjänstlagen (SoL), lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och Hälso- och sjukvårdslagen (HoSL).

Vänligen